EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 12.10.2022.
COM(2022) 531 final

2022/0327 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu piemērošanas pilnīgu apturēšanu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Vanuatu Republika ir iekļauta Regulas (ES) 2018/1806[1] II pielikumā starp trešām valstīm, kuru valstspiederīgie ir atbrīvoti no vīzas prasības, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ja uzturēšanās nav ilgāka par 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā.

Atbrīvojums no vīzas prasības Vanuatu valstspiederīgajiem ir piemērojams no 2015. gada 28. maija, kad tika parakstīts Nolīgums starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu ("nolīgums") un saskaņā ar nolīguma 8. panta 1. punktu to sāka provizoriski piemērot. Nolīgums stājās spēkā 2017. gada 1. aprīlī.

Kopš 2015. gada 25. maija Vanuatu īsteno ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, kas rada riskus sabiedriskajai kārtībai un drošībai ES dalībvalstīs. Konkrētāk, pateicoties šīm shēmēm, trešo valstu valstspiederīgie, kuriem vajadzīga vīza, viegli var iegūt bezvīzu režīma valsts pilsonību un tādējādi apiet Šengenas vīzu procedūru un ieceļot ES bez vīzas.

Komisija novērtēja Vanuatu īstenotās ieguldītājiem paredzētās pilsonības shēmas un secināja, ka šādas shēmas palielina risku dalībvalstu iekšējai drošībai. Novērtējumā arī secināts, ka, pateicoties Vanuatu īstenotajām ieguldītājiem paredzētajām pilsonības shēmām, trešo valstu valstspiederīgie varētu apiet Savienības īstermiņa vīzu procedūru un tajā ietverto novērtējumu par drošības un migrācijas riskiem.

Saskaņā ar nolīguma 8. panta 4. punktu katra puse var pilnībā vai daļēji apturēt nolīguma piemērošanu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības aizsardzības apsvērumu dēļ.

Ņemot vērā minēto, Komisija 2022. gada 12. janvārī pieņēma priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko daļēji aptur nolīguma piemērošanu. Šo lēmumu Padome pieņēma 2022. gada 3. martā. Apturēšana ir attiecināta tikai uz parastajām pasēm, kas izdotas kopš 2015. gada 25. maija, kad sāka ievērojami pieaugt sekmīgo pieteikumu iesniedzēju skaits Vanuatu ieviesto ieguldītājiem paredzēto pilsonības shēmu ietvaros.

Ņemot vērā, ka ar Padomes Lēmumu (ES) 2022/366 nolīgums tika daļēji apturēts, un saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 2. punkta d) apakšpunktu, 8. panta 3. punktu un 8. panta 6. punktu Komisija secināja, ka pilsonības piešķiršana, ko ieguldītājiem paredzētu pilsonības shēmu ietvaros veic Vanuatu, palielina risku dalībvalstu iekšējai drošībai un sabiedriskajai kārtībai, un nolēma, ka ir vajadzīga rīcība. Pamatojoties uz Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 6. punkta a) apakšpunktu, tika pieņemta Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/693 par atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanu uz laiku Vanuatu valstspiederīgajiem, kas ir tādu parasto pasu turētāji, kuras Vanuatu izdevusi kopš 2015. gada 25. maija, un to piemēro no 2022. gada 4. maija līdz 2023. gada 3. februārim[2].

Ņemot vērā, ka 2022. gada 4. maijā stājās spēkā atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšana Vanuatu valstspiederīgajiem, un saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1806 8. panta 6. punkta a) apakšpunkta pēdējo daļu Komisija ir sākusi pastiprinātu dialogu ar Vanuatu, lai novērstu situāciju, kuras dēļ uz laiku tika apturēts atbrīvojums no vīzas prasības.

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

[2] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/693 (2022. gada 27. aprīlis) par atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanu uz laiku Vanuatu valstspiederīgajiem (OV L 129, 3.5.2022., 18. lpp.).

2022. gada 12. maijā notika šā dialoga ievadsanāksme, kurā abas puses vienojās panākt abpusēji pieņemamu risinājumu. Šajā sakarā Komisija ierosināja rīkot tehniskas ikmēneša sanāksmes. Lai varētu rīkot turpmākas tehniskās sanāksmes, Vanuatu piekrita iecelt sarunu partneri un paziņot to Komisijai. Taču, neraugoties uz atgādinājumiem, ko Komisija nosūtīja 2022. gada 1. jūnijā un 23. jūnijā, Vanuatu nav Komisijai sniegusi attiecīgu kontaktinformāciju vai informāciju.

2022. gada septembrī Komisijas dienesti no Vanuatu pārstāvjiem saņēma jaunāko informāciju par politisko situāciju valstī, proti, ka 2022. gada 18. augustā tika atlaists parlaments un 2022. gada 13. oktobrī ir paredzētas vispārējas vēlēšanas. Šajā sakarā Vanuatu pārstāvji paskaidroja, ka, lai pieņemtu lēmumu par dialoga turpināšanu ar Komisiju, būtu jāsagaida vispārējo vēlēšanu rezultāti un jaunas valdības izveide.

Vanuatu nav veikusi pasākumus to apstākļu novēršanai, kuru dēļ uz laiku tika apturēts atbrīvojums no vīzas prasības, un tādējādi joprojām pastāv paaugstināts risks dalībvalstu iekšējai drošībai un sabiedriskajai kārtībai. Vienlaikus Komisija uzskata, ka Vanuatu neiesaistās dialogā ar Savienību. Tāpēc Komisija uzskata, ka nolīgums ir jāaptur pilnībā.

Tādēļ Padomes Lēmums (ES) 2022/366 būtu jāaizstāj ar Padomes Lēmumu par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu piemērošanas pilnīgu apturēšanu.

2022/0327 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu piemērošanas pilnīgu apturēšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu[3] ("nolīgums") tika parakstīts 2015. gada 28. maijā[4] un tiek provizoriski piemērots no šā datuma, un tā mērķis ir atvieglot ceļošanu uz Savienību Vanuatu pilsoņiem un ceļošanu uz Vanuatu Savienības pilsoņiem.

(2) Nolīguma pamatā ir Savienības un Vanuatu kopīgā vēlme mudināt veidot tiešus personiskus kontaktus, veicināt tūrismu un stimulēt uzņēmējdarbību starp Savienību un Vanuatu.

(3) Saskaņā ar nolīguma 8. panta 4. punktu katra puse var pilnībā vai daļēji apturēt nolīguma piemērošanu, jo īpaši sabiedriskās kārtības un valsts drošības aizsardzības apsvērumu dēļ. Lēmums par apturēšanu jāpaziņo otrai pusei ne vēlāk kā 2 mēnešus pirms šā lēmuma plānotās stāšanās spēkā. Ja minētās apturēšanas iemesli vairs nepastāv, pusei, kas apturējusi nolīguma piemērošanu, ir nekavējoties jāinformē otra puse un jāatceļ apturēšana.

(4) Vanuatu īsteno ieguldītājiem paredzētas pilsonības shēmas, saskaņā ar kurām tā ir piešķīrusi Vanuatu pilsonību citu valstu valstspiederīgajiem, kuri iepriekš nav bijuši saistīti ar Vanuatu, un pieņēmusi pozitīvu lēmumu par lielāko daļu pieteikumu. Līdz 2021. gada martam tā bija izsniegusi vairāk nekā 10 500 pasu, turklāt noraidīto pieteikumu īpatsvars ir ārkārtīgi mazs[5]. Tas rada šaubas par Vanuatu iestāžu veikto drošības un iepriekšējo darbību pārbaudes uzticamību.

(5) Turklāt starp sekmīgajiem pieteikuma iesniedzējiem ir vairāku tādu valstu valstspiederīgie, kuru pilsoņiem Savienības ārējo robežu šķērsošanas nolūkā ir nepieciešama vīza.

---

[3] OV L 173, 3.7.2015., 48. lpp.

[4] Padomes Lēmums (ES) 2015/1035 (2015. gada 7. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu (OV L 173, 3.7.2015., 46.–47. lpp.).

[5] Saskaņā ar Vanuatu Pasu biroja 2021. gada 14. jūnijā sniegto informāciju.

(6) Saziņā starp Komisiju un Vanuatu iestādēm 2017. gada oktobrī, 2019. gada novembrī, 2020. gada jūnijā un 2021. gada martā Komisija pauda nopietnas bažas par Vanuatu īstenotajām ieguldītājiem paredzētajām shēmām, it īpaši par pilsonības piešķiršanu Interpola datubāzēs iekļautām personām, par to, ka nav prasību par fizisku atrašanos vai uzturēšanos, ka saskaņā ar shēmām iesniegtie pieteikumi tiek izskatīti īsā laikā un ka nenotiek sistemātiska informācijas apmaiņa ar pieteikuma iesniedzēju izcelsmes valsti vai valsti, kurā ir pieteikuma iesniedzēja pēdējā galvenā dzīvesvieta, un brīdināja Vanuatu valdību par iespējamu vīzas prasības atjaunošanu. Vanuatu sniegtie paskaidrojumi nebija pietiekami, lai kliedētu šīs bažas.

(7) Tādēļ ar Padomes Lēmumu (ES) 2022/366[6] tika daļēji apturēta nolīguma piemērošana. Apturēšana ir attiecināta tikai uz parastajām pasēm, kuras Vanuatu izdevusi kopš 2015. gada 25. maija, kad sāka ievērojami pieaugt sekmīgo pieteikumu iesniedzēju skaits Vanuatu ieviesto ieguldītājiem paredzēto pilsonības shēmu ietvaros.

(8) Lai gan ar Lēmumu (ES) 2022/366 nolīgums tika daļēji apturēts, bija arī nepieciešams paredzēt apturēšanu Savienības tiesību aktu līmenī.

(9) Tāpēc, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1806[7], Komisija 2022. gada 27. aprīlī pieņēma Īstenošanas regulu (ES) 2022/693[8], ar ko uz deviņiem mēnešiem, proti, no 2022. gada 4. maija līdz 2023. gada 3. februārim, aptur atbrīvojumu no vīzu prasības Vanuatu valstspiederīgajiem, kas ir tādu parasto pasu turētāji, kuras Vanuatu izdevusi kopš 2015. gada 25. maija.

(10) Ņemot vērā minēto apturēšanu un saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1806 Komisija ir sākusi pastiprinātu dialogu ar Vanuatu, lai novērstu apstākļus, kuru dēļ uz laiku tika apturēts atbrīvojums no vīzas prasības.

(11) Šis dialogs sākās 2022. gada 12. maijā, tomēr kopš tā laika Vanuatu nav jēgpilni iesaistījusies. Tādēļ deviņu mēnešu periodā, kas noteikts Īstenošanas regulā (ES) 2022/693, nebija iespējams novērst apstākļus, kuru dēļ uz laiku tika apturēts atbrīvojums no vīzas prasības.

(12) Vanuatu īstenotās ieguldītājiem paredzētās pilsonības shēmas turpina radīt paaugstinātu risku dalībvalstu iekšējai drošībai, un, izmantojot tās, tiek apieta Savienības īstermiņa vīzu procedūra un tajā ietvertais novērtējums par drošības un migrācijas riskiem. Tā kā Vanuatu nav apņēmusies novērst šos apstākļus, Lēmums (ES) 2022/366 būtu jāatceļ un nolīguma piemērošana būtu jāaptur pilnībā un attiecībā uz visiem Vanuatu valstspiederīgajiem.

(13) Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK[9]; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro,

---

6 Padomes Lēmums (ES) 2022/366 (2022. gada 3. marts) par to, lai daļēji apturētu Nolīguma starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu piemērošanu (OV L 69, 4.3.2022., 105. lpp.).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

8 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/693 (2022. gada 27. aprīlis) par atbrīvojuma no vīzas prasības apturēšanu uz laiku Vanuatu valstspiederīgajiem (OV L 129, 3.5.2022., 18. lpp.).

9 Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

No 2023. gada 4. februāra pilnībā aptur Nolīguma starp Eiropas Savienību un Vanuatu Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu piemērošanu attiecībā uz Vanuatu pilsoņiem.

2. pants

Lēmumu (ES) 2022/366 atceļ.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs